

Lectio Divina segédanyag

A év - Mt 5,38-48

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Lívía, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Asztalos Lívía, Vermes Nikolett

Szemlélődési nézőpont

Asztalos Lívía

Szerkesztő

Asztalos Lívía

Tanítóhivatali nézőpont

Sárszegi Judit

Zenei nézőpont

Harag Márton, Csonka Laura, Mohay Réka

Lektorai szolgálatot teljesítettek: Nyúl Viktor és Hegyi László

Nyelvhelyesség: Nyúlné Révfalvi Ildikó

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Szeressétek ellenségeiteket!

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

Hallottátok, hogy a régieknek ezt mondták: Szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek: Ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem ha valaki arcul üt téged jobb felől, tartsd oda neki a bal arcodat. Aki perbe fog, hogy elvegye a ruhádat, annak add oda a köntösöd is. És ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira. Adj annak, aki kér, és aki kölcsönt akar, el ne fordulj tőle. Hallottátok, hogy ezt mondták: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék benneteket, imádkozzatok azokért, akik üldöznek és gyaláznak titeket, hogy gyermekei legyetek mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra egyaránt, és esőt ad mind az igazaknak, mind a bűnösöknek. Ha ugyanis csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, ugyan mi lesz a jutalmatok? Nem teszik meg ezt a vámosok is? És ha csak a testvéreiteknek köszöntök, mi az, amivel többet tesztek? Nem teszik meg ezt a pogányok is? Ti legyetek olyan tökéletesek, mint amilyen tökéletes a ti mennyei Atyátok!

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

³⁸ Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.

Hallottátok, hogy mondatott, szemet szemért, és fogat fogért.

³⁹ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·

Én pedig mondom nektek ne szegüljete ellene a rossznak: hanem ha valaki megüt téged a jobb arcodon, fordítsd oda neki a másikat is:

⁴⁰ καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·

És annak, aki a bíróság elé akar idézni téged, hogy elvegye az ingedet, engedd át neki a köpenyedet is:

⁴¹ καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.

És azzal, aki arra kényszerít téged, hogy megtegyél egy mérföldet, menj el vele kettőt.

⁴² τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.

A téged kérőnek adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el.

⁴³ Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.

Hallottátok, hogy mondatott, szeresd a felebarátodat, és gyűlöld az ellenségedet.

⁴⁴ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς·

Én pedig mondom nektek, szeressétek az ellenségeiteket, és imádkozzatok a titeket üldözőkért,

⁴⁵ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

hogy így mennyei Atyátok fiaivá legyetek, mert felkelti a napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak.

⁴⁶ ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;

Ugyanis ha csak a benneteket szeretőket szeretitek, mi a jutalmatok? Nemde a vámosok is ezt teszik?

⁴⁷ καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;

És ha csak a testvéreiteket üdvözlitek egyedül, mi többet tesztek? Nemde a pogányok is ezt teszik?

⁴⁸ Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

Legyetek tehát ti tökéletesek, amint a ti Atyátok, a mennyei, tökéletes.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³⁸Audistis quia dictum est: "Oculum pro oculo et dentem pro dente".

³⁸Hallottátok a parancsot: Szemet szemért és fogat fogért.

³⁸Hallottátok, hogy azt mondták: *'Szemet szemért, és fogat fogért'*.

³⁸Hallottátok a parancsot: szemet szemért, fogat fogért!

³⁸Hallottátok, hogy megmondatott: Szemet szemért és fogat fogért.

³⁸Hallottátok, hogy megmondták: *Szemet szemért, fogat fogért.*

³⁹Ego autem dico vobis: Non resistere malo; sed si quis te percusserit in dextera maxilla tua, praebe illi et alteram;

³⁹Én pedig azt mondom nektek, ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti a jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is!

³⁹Én viszont azt mondom nektek: ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem aki megüt téged a jobb arcodon, fordítsd oda neki a másikat is.

³⁹Én pedig azt mondom nektek: ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik arcod jobb felét, fordítsd oda a balt is.

³⁹Én pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem a ki arczul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik orczádat is.

³⁹Én viszont azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem annak, aki arcul üt jobb felől, tartsd oda másik arcodat is!

⁴⁰et ei, qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere, remitte ei et pallium;

⁴⁰Aki perbe fog, hogy elvegye a ruhádat, annak add oda a köntösöd is!

⁴⁰És aki el akarja perelni tőled az ingedet, engedd át neki a köpenyed is;

⁴⁰S ha pörbe fogva el akarják venni köpenyed, add oda köntösöd is.

⁴⁰És a ki törvénykezni akar veled és elvenni a te alsó ruhádat, engedd oda néki a felsőt is.

⁴⁰Ha valaki pereskedni akar veled, hogy elvegye ingedet, engedd át neki köpenyed is!

⁴¹et quicumque te angariaverit mille passus, vade cum illo duo.

⁴¹S ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira!

⁴¹s ha valaki kényszerít téged egy mérföldnyire, menj el vele kettőre.

⁴¹S ha ezer lépésre kényszerítenek, menj el kétannyira.

⁴¹És a ki téged egy mértföldútra kényszerít, menj el vele kettőre.

⁴¹Ha pedig valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre!

⁴²Qui petit a te, da ei; et volenti mutuari a te, ne avertaris.

⁴²Aki kér, annak adj, s attól, aki kölcsönt akar tőled, ne tagadd meg!

⁴²Aki kér tőled, annak adj, és attól, aki kölcsön akar kérni tőled, el ne fordulj.

⁴²Adj a kérőnek, és aki kölcsönt akar, vissza ne utasítsd.

⁴²A ki tőled kér, adj néki; és a ki tőled kölcsön akar kérni, el ne fordulj attól.

⁴²Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el!

⁴³Audistis quia dictum est: "Diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum".

⁴³Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet.

⁴³Hallottátok, hogy azt mondták: 'Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet.'

⁴³Hallottátok a parancsot: szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet!

⁴³Hallottátok, hogy megmondattok: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet.

⁴³Hallottátok, hogy megmondták: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet!

⁴⁴Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros et orate pro persequentibus vos,

⁴⁴Én pedig azt mondom nektek: szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok üldözőitekért!

⁴⁴Én viszont azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok üldözőitekért,

⁴⁴Én pedig azt mondom nektek: szeressétek ellenségeiteket (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért).

⁴⁴Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket.

⁴⁴Én viszont azt mondom nektek, hogy szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket,

⁴⁵ut sitis filii Patris vestri, qui in caelis est, quia solem suum oriri facit super malos et bonos et pluit super iustos et iniustos.

⁴⁵Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is.

⁴⁵hogy fiai legyetek mennyei Atyátoknak, mert ő fölkelte napját a gonoszokra és a jókra, s esőt ad igazaknak és gonoszoknak.

⁴⁵Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek.

⁴⁵Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, a ki felhozza az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.

⁴⁵hogy fiai legyetek mennyei Atyátoknak, aki felkelte napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak egyaránt.

⁴⁶Si enim dilexeritis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habetis? Nonne et publicani hoc faciunt?

⁴⁶Ha csupán azokat szeretitek, akik szeretnek benneteket, mi lesz a jutalmatok? Nem így tesznek a vámosok is?

⁴⁶Ha ugyanis csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Nemde a vámosok is ugyanezt teszik?

⁴⁶Ha azokat szeretitek csak, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Nem így tesznek a vámosok is?

⁴⁶Mert ha azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekeszik-é?

⁴⁶Ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, milyen jutalomra számíthattok? Nem ugyanezt teszik a vámszedők is?

⁴⁷Et si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? Nonne et ethnici hoc faciunt?

⁴⁷S ha nem köszöntitek, csak barátaitokat, mi különöset tesztek? Nem így tesznek a pogányok is?

⁴⁷És ha csak a testvéreiteket köszöntitek, mi rendkívülit tesztek? Nemde a pogányok is ugyanezt teszik?

⁴⁷És ha nem köszöntitek, csak barátaitokat, mi többet tesztek? Nem így tesznek a pogányok is?

⁴⁷És ha csak a ti atyátok fiait köszöntitek, mit cselekesztek másoknál többet? Nemde a vámszedők is nem azonképen cselekesznek-é?

⁴⁷És ha csak testvéreiteket köszöntitek, mennyivel tesztek többet másoknál? Nem ugyanezt teszik a pogányok is?

⁴⁸Estote ergo vos perfecti, sicut Pater vester caelestis perfectus est.

⁴⁸Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!

⁴⁸Ti tehát legyetek tökéletesek, mint ahogy a ti mennyei Atyátok tökéletes.

⁴⁸Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok.

⁴⁸Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.

⁴⁸Ti legyetek hát tökéletesek, ahogy mennyei Atyátok tökéletes!

1.1.3. Behatárolás

Szakaszunkat Máté evangéliumában a Hegyi beszédben találjuk, mely az 5. fejezettől egészen a 7. fejezetig tart. Máténál ez Jézus első összefüggő nagy beszéde, melyet a 8. fejezettől az Isten országáról való tanítások követnek. A Hegyi beszédben szakaszunkat a nyolc boldogság (5,3-12), valamint az apostolok feladatának bemutatása (5,13-16) előzi meg.

Az 5. fejezetben az ószövetségi törvény tökéletesítéséről olvashatunk. Az előző vasárnap evangéliumát folytatva, most az 5. fejezet utolsó két, régieknek szóló törvényét pontosítja Jézus.

A 6. fejezettől már az erény legfőbb gyakorlatait (az alamizsnálkodás, az imádság és a böjt) veszi górcső alá Jézus, közbe ékelve a Miatyánkot.

1.1.4. Szószerinti üzenet

Máté az ószövetségi törvények Jézus általi beteljesítésének és elmélyítésének a fényében fejt ki a keresztény magatartást a rosszal szemben. Az előzőekhez hasonlóan Jézus tekintéllyel beszél az „én pedig mondom nektek” formula használatával (Mt 5,39.44). Az ellenséggel, a rosszal kapcsolatban elhangzó képletes jézusi beszéd segítségével az evangélista nem valamiféle mazochizmust, hanem az ellenfelet meglepő, annak helytelen cselekedeteiből őt szelíd határozottsággal kikökkentő, profetikus magatartást hangsúlyoz (vö. Róm 12,17-21).

Továbbá Máté ki szeretné emelni azt is, hogy minden keresztény jócselekedet, szeretet-megnyilvánulási mód az Atyára vezethető vissza. A keresztény ember azért legyen jó és nagylelkű, mert a mennyei Atya Jó, s így válik hasonlóná hozzá (Mt 5,45.48). Ahogy Nemeshegyi Péter jezsuita atya is gyakran hangsúlyozza: „Jó az Isten, ezért jónak lenni jó.”

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

τέλειος (*telejosz*): 'érett, teljes, tökéletes' (Mt 5,48)

A szó egyes és többes számban is az evangéliumokban egyedül Máténál fordul elő, és csak Jézus beszédeiben: a mostani szakasz végén, illetve a Mester és egy ifjú találkozásának epizódjában (Mt 5,48; Mt 19,21). A kifejezés az ifjú esetében a vagyon eladásához, annak a szegények közti kiosztásához és Jézus követéséhez (Mt 19,21), míg a Hegyi beszédben az ellenség iránti nagylelkűséghez fűződik (Mt 5,48a). Mindezek a szeretet logikáját írják le, ami teljesen és tökéletes módon Istenben valósul meg (Mt 5,48b), aki maga a Szeretet (vö. 1Jn 4,16). Ennek fényében megállapíthatjuk, hogy az ember akkor válik egyre jobban tökéletessé, teljesen éretté, ha szeret, ahogy a szó utolsó szentírási előfordulási helye is jelzi, amely szerint a tökéletes szeretet kivetíti a félelmet (1Jn 4,18). Szeretve tehát, amely elmegy egészen az ellenség iránti szeretetig is, leszünk hasonlókká a mennyei Atyához. Ez a szeretet teszi éretté, egységessé az embert.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

19,19,21 „apádat és anyádat tiszteld, felebarátodat pedig szeresd úgy, mint saját magadat.” „Ha tökéletes akarsz lenni – felelte Jézus–, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem!”

22,10 „A szolgák ki is mentek az utakra és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, jókat, gonoszokat egyaránt. A menyegzős terem megtelt vendégekkel.”

22,39 „A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.”

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Lk 6,27-36 „Nektek, akik hallgattok, ezt mondom: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót gyűlölőitekkel. Azokra, akik átkoznak benneteket, mondjatok áldást, és imádkozzatok rágalmozóitokért. Ha arcul üt valaki, tartsd neki oda a másik arcodat is. Annak, aki elveszi köntösöd, add oda a ruhádat is. Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és aki elviszi, ami a tied, attól ne kérd vissza. Úgy bánjatok az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy veletek is bánjanak. Mert ha csak azokat szeretitek, akik benneteket is szeretnek, milyen hálát várhattok érte? Hisz a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. Mert ha azokkal tesztek jót, akik veletek is jót tesznek, milyen hálára számíhattok? Hisz így a bűnösök is tesznek jót. Ha csak a visszafizetés reményében adtok kölcsönt, milyen hálát várhattok érte? A bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanazt visszakapják. Szeressétek inkább ellenségeiteket: tegyetek jót, adjatok kölcsön, és semmi viszonzást ne várjatok. Így nagy jutalomban részesültök, a Magasságosnak lesztek a fiai, hisz ő is jó a hálátlanokhoz és a gonoszokhoz. Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas.”

Lk 23,34 „Jézus pedig mondta: „Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek.” Ruháján sorsot vetve megosztottak.”

Jn 18,22 „E szavakra az egyik poroszló arcul ütötte Jézust ezt mondva: „Így felelsz-e a főpapnak?”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 21,24 "szemet szemért, fogat fogért, kezét kézért, lábat lábért"

Kiv 23,4-5 "Ha ellenséged eltévedt marhájára vagy szamarára bukkansz, hajtsd vissza hozzá. Ha látod, hogy ellenséged szamara a teher alatt összerogyott, ne kerüld ki ellenségedet, hanem segíts neki felállítani."

Lev 11,44 "Én, az Úr vagyok a ti Istenetek. Ti megszentelődtek, szentté lettetek, mivel én szent vagyok. Ezért ne tegyétek magatokat tisztátalanná a földön mászkáló állatokkal."

Lev 19,2 "„Szólj Izrael fiainak egész közösségéhez és mondd meg nekik: Legyetek szentek, mert én, az Úr, a ti Istenetek szent vagyok."

Lev 19,18 "Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölkj néped fiaival. Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. Én vagyok az Úr."

Lev 19,34 "A veletek lakó idegen olyan legyen számotokra, mint a közületek való, és szeresd úgy, mint saját magadat, hiszen ti is idegenek voltatok Egyiptom földjén. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek."

Lev 24,20 "törést törésért, szemet szemért, fogat fogért. Amilyen az emberen okozott kár, olyat kell neki is elviselnie"

MTörv 7,2 "ha az Úr, a te Istened majd kiszolgáltatja neked, s te legyőzöd őket, akkor töltsd be rajtuk az átkot, ne köss velük szövetséget és ne könyörülj meg rajtuk"

MTörv 15,7 "Ha szegény akad közted, egy testvéred valamelyik városodban vagy földeden, amelyet az Úr, a te Istened ad majd neked, ne keményítsd meg szívedet, és ne csukd be a markod testvéred, a szegény előtt"

MTörv 18,13 "Légy egészen hű az Úrhoz, a te Istenedhez."

MTörv 19,21 "Életért életet, szemért szemet, fogért fogat, kézért kezét, lábért lábat!"

MTörv 23,4.7 "Sem ammonita, sem moábita nem léphet be az Úr közösségébe, még a tizedik nemzedékük sem léphet be az Úr közösségébe sohasem" "Ne kívánj nekik, amíg csak élsz, jó sorsot és szerencsét."

Péld 20,22 "Ne mondd: „Csak a rosszat fizetem vissza!" Hagyatkozz az Úrra, ő majd kártalanít."

Péld 24,29 "Ne mondd: „Ahogy ő tett, úgy teszek én is, megfizetek neki tetteihez mérten."

Péld 25,21 "Ha ellenséged éhes, adj neki kenyeret, hogyha meg szomjas, adjál neki vizet!"

Sir 4,10 "Az árvákhoz olyan légy, mintha apjuk volnál, s mintha férjük volnál, légy olyan az özvegyekhez. Így leszel a Magasságbeli fia, és ő jobban fog szeretni tégedet, mint tulajdon anyád."

Iz 50,6 "Hátamat odaadtam azoknak, akik vertek, arcomat meg, akik tépáztak. Nem rejtettem el arcomat azok elől, akik gyaláztak és leköpdöstek."

ApCsel 7,60 "Majd térdre esett és hangosan felkiáltott: „Uram, ne ródd fel nekik bűnül!" Ezekkel a szavakkal elszenderült."

Róm 12,14 "Áldjátok üldözőiteket, áldjátok, s ne átkozzátok."

Róm 12,19-21 "Ne szolgáltatassatok magatoknak igazságot, szeretteim, hanem hagyjatok teret az Isten haragjának, hiszen írva van: „Enyém a bosszú, én majd megfizetek" – mondja az Úr. Sőt, ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki inni. Ha ezt teszed, izzó parazsat raksz a fejére. Ne engedd, hogy legyőzzön a rossz, inkább te győzd le a rosszat jóval."

Róm 13,9 "Hiszen a parancs: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd, s ami egyéb parancs még van, mind ebben az egyben tetőződik: Szeresd embertársadat, mint saját magadat."

1 Kor 4,12 "Nincs otthonunk, és kezünk munkájával keressük kenyerünk. Ha átkoznak minket, áldást mondunk, ha üldöznek, türelemmel viseljük"

1 Kor 6,7 "Már az is kifogásolható, hogy pereskedtek egymással. Miért nem viselitek el inkább az igazságtalanságot? Miért nem tűritek el inkább a károsodást?"

1 Kor 14,20 "Testvérek, értelem dolgában ne legyetek gyerekek. Csak a gonoszság terén maradjatok kiskorúak, gondolkodásotokban azonban legyetek felnőttek."

Gal 5,14 "Mert az egész törvény ebben a mondatban teljeseedik be: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat."

Ef 5,1 "Mint Isten kedves gyermekei, legyetek az ő követői"

Kol 4,12 "Köszönt titeket földitek, Epafrász, Krisztus Jézus szolgálja. Ő állandóan küzd értetek imáiban, hogy teljesen és tökéletesen megvalósítsátok Isten akaratát."

1 Tessz 5,15 "Ügyeljete, hogy senki ne fizessen rosszal a rosszért, hanem törekedjete mindig jót tenni egymással és mindenkivel."

Jak 1,4 "Az állhatatosságnak meg tökéletességre kell vezetnie, hogy tökéletesek és feddhetetlenek legyetek, és semmilyen tekintetben ne essetek kifogás alá."

Jak 2,8 "Természetesen, ha megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: „Szeresd embertársadat, mint saját magadat", helyesen jártok el."

1 Pt 1,16 "mert meg van írva: „Szentek legyetek, amint én is szent vagyok"

1 Pt 2,23 "Amikor szidalmazták, nem viszonzta a szidalmat; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta magát az igazságos bíróra."

1 Pt 3,9 "Ne fizessetek a rosszért rosszal, se a szidalomért szidalommal. Mondjátok inkább áldást, mert arra kaptatok meghívást, hogy az áldás legyen az örökségetek."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

2.1.1. Szószerinti fordítás

Alexandriai Szent Athanasziosz (Baán István fordítása)

„Legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes. Ezt nem azért mondta az Üdvözítő, hogy olyanok legyünk, mint az Atya, hiszen képtelenség, hogy olyanokká váljunk, mint ő, mert mi teremtmények vagyunk, és a semmiből jöttünk létre, hanem amint arra figyelmeztetett, hogy ne legyünk olyanok, mint az állatok („ne legyetek olyanok, mint a ló”). Vagyis ne az értelmetlenségüket utánozzuk. Ugyanígy nem azért mondta: „legyetek irgalmasok, mint ahogy az Atya”, hogy olyanok legyünk, mint az Isten, hanem hogy az ő jótettére tekintve azokat a jó cselekedeteket, amelyeket véghezviszünk, ne az emberek miatt, hanem őmiatta vigyük véghez, hogy aztán tőle, ne pedig az emberektől várjunk jutalmat. Mivel ugyanis egy természet szerinti, igaz és egyszülött Fiú van, mi is fiak vagyunk, de nem úgy, mint ő, természet szerint és valójában, hanem a minket fiaknak hívó Atya kegyelme szerint. Földből való ember létünkre isteneknek hívnak bennünket, de nem úgy vagyunk azok, mint ahogy az igaz Isten vagy az ő Igéje, hanem mint ahogyan az ezt a kegyelmet nyújtó Isten akarta. Így vagyunk tehát irgalmasok, mint az Isten, nem úgy, hogy egyenlők lennénk Istennel, sem úgy, hogy természet szerinti és igazi jótévők lennénk. Hiszen nem a mi találmányunk a jótékonyosság, hanem az Istené, hogy amit maga Isten adott nekünk kegyelemből, azt mi is megkülönböztetés nélkül átadjuk másoknak, és egyszerűen mindenkire kiterjesszük a jótékonykodást. Csak így tudunk valamiképp az ő utánozóivá válni, és nem másképp, mint hogy a tőle kapott dolgokat juttatjuk egymásnak.

2.1.2. Atyák Bibliája

Az apostolok korában és az Egyház kezdeti életében sokaknak kellett vértanúságot szenvedni Krisztusért az egész világon. Ma viszonylagos békét élveznek a keresztények. Ma nem vértanúságot kell vállalni, hanem „apróbb” kötelességeket. Ebben az evangéliumban az ellenség szeretetéről beszél az Úr. Ez az Ő parancsa. Hogyan teljesítsük? Miből induljunk ki? Egyik helyen azt mondja: *„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük! Ez a törvény és a próféták.”* (Mt 7, 12) Kettő része van ennek a kijelentésnek. Az egyik a mi javunkra való cselekvés. Ebben mindenképpen kedvünket leljük, a másik pedig a mások javára való cselekvés, ami már nehezebb lehet. Azonban ezt az előírást egységben kell látni és az Úr szolgájának inkább kell mások javával, kényelmével törődnie, mint a magáéval. Erre utalnak Szent Pál apostol szavai is: *„Senki ne keresse csak a maga javát, hanem a másét is”* (Fil 2, 4).

Vö.: Marseille-i Salvian¹, A kormányzásról 3, 5 – 6, (Salviano di Marsiglia, *De gubernatione*, 3, 5-6)

2.1.2. Catena Aurea

Ennek a szakasznak a vizsgálatokor főként Szent Ágoston és Aranyszájú Szent János gondolatait vehetjük alapul, ők azok, akik a legtöbbet foglalkoztak vele.

Először is fontos megjegyeznünk, hogy a „szemet szemért” elv a jogtalan és féktelen bosszút volt hivatott megelőzni, hiszen már az Ószövetségben is bűn volt a mértéktelen bosszú. De Jézus azt mondja, hogy az, aki nem is akar bosszút állni, az még messzebb áll a bűntől (Szent Ágoston). Másrészt, ha a rosszat rosszal fizetik meg, akkor a gonoszság tovább gerjeszti önmagát, de ha a rosszat jóval viszonzod, akkor te megmaradsz jónak (Aranyszájú Szent János).

Szent Ágoston és Aranyszájú Szent János mindketten hangsúlyozzák, hogy a bosszúállás nem hozza rendbe azt, ami tönkrement és nem gyógyítja be a sebeket.

Ugyanakkor a nem szembeszállás lelkülete a szívben kell, hogy legyen. Az ezer + másik kétezer mérföld Szent Ágoston szerint szimbolikus jelentéssel is bír, mert a háromezer a tökéletesség száma. Ezért, ha elmész a társaddal a másik kétezer mérföldre, akkor szívedben tökéletes leszel.

Aranyszájú Szent János azt is kiemeli, hogy nem elég az, hogy a másoknak nem ártunk, az igazi tökéletesség abban is áll, hogy a rosszakaróinkkal és a rászorulókkal jól teszünk.

---

¹

A „gyűlöld ellenségedet” kifejezéssel kapcsolatban Szent Ágoston megjegyzi, hogy a bűnt kell gyűlölni, nem a másik embert, de az ószövetségi ember ezt nem tette, hanem az embert gyűlölte, és Jézus ennek fényében hangsúlyozza az ellenségszeretet fontosságát. Szent Jeromos erre szentírási példákat is hoz – Dávid király Saullal és Absalommal szemben, vagy István diakónus a halálakor.

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

A felebarát szeretete

1931 Az emberi személy tisztelete föltételezi ennek az elvnek a tiszteletben tartását: "minden egyes embernek a felebarátot -- kivétel nélkül -- úgy kell tekintenie, mint saját »alteregóját«, gondoskodva elsősorban az életéről és a hozzá szükséges eszközökről". A saját erejével semmiféle törvényhozás nem tudja kizárni a félelmeket, az előítéleteket, a gőg és a vak önszeretete (egoizmus) magatartását, amelyek ellenkeznek a valóban testvéri társadalom berendezkedésével. E cselekvésmódokat csak a szeretet szünteti meg, mely minden emberben megtalálja a "felebarátot", a testvért.

1789 Néhány szabályt minden esetben alkalmazni kell:

- Soha nem szabad rosszat tenni azért, hogy abból jó származzék.
- Az aranyszabály: "Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük" (Mt 7,12).
- A szeretet mindig tiszteletben tartja a felebarátot és annak lelkiismeretét: "Ha testvéred ellen vétkezel, mert megsérted aggályos lelkiismeretét, Krisztus ellen vétkezel" (1Kor 8,12). Jobb, ha nem teszel olyat, "ami miatt testvéred megütközik, megbotránkozik vagy meginog" (Róm 14,21).

1706 Az ember értelmével fölismeri Isten hangját, "aki őt mindig arra szólítja, hogy tegye a jót, és kerülje a rosszat". Mindenkinek követnie kell ezt a törvényt, mely ott visszhangzik a lelkiismeretben, s Isten és a felebarát szeretetében teljeseedik be. Az erkölcsi élet gyakorlata tanúskodik az emberi személy méltóságáról.

1844 A szeretet erényével Istent mindenekfölött, a felebarátunkat pedig, mint önmagunkat, Isten szeretetéért szeretjük. Ez a "tökéletesség köteléke" (Kol 3,14) és minden erény formája.

Az ellenség szeretete

1825 Krisztus irántunk való szeretetből halt meg, amikor még "ellenségek" (Róm 5,10) voltunk. Az Úr megköveteli tőlünk, hogy úgy szeressük, mint Ő, ellenségeinket is, hogy a legtávolabbinak is felebarátja legyünk; hogy mint Őt szeressük a kicsinyeket és a szegényeket.

Szent Pál apostol felülmúlhatatlan leírást adott a szeretetről: "A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömét az igazság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel." (1Kor 13,4--7)

1933 Ugyanez a kötelesség kiterjed azokra is, akik másként gondolkoznak vagy cselekednek, mint mi. Krisztus tanítása oly messzire megy, hogy a bántások bocsánatát kéri, és a szeretet parancsát, mely az új Törvény sajátossága, kiterjeszti valamennyi ellenségre. Az evangélium szellemében történő szabadítás összeegyeztethetetlen az ellenségnek mint személynek gyűlöletével, de nem a rossz gyűlöletével, amit az mint ellenség művel.

1968 Az evangéliumi Törvény beteljesíti a Törvény parancsolatait. Az Úr beszéde nem oldja föl és nem fokozza le a régi Törvény erkölcsi előírásait, hanem előhossa rejtett erőiket és új igényeket fakaszt belőlük: kinyilatkoztatja teljes isteni és emberi igazságukat. Nem ad hozzá új, külső parancsolatokat, hanem a cselekedetek gyökerét újítja meg, a szívet, ahol az ember választ tiszta és tisztátalan között, ahol a hit, a remény, a szeretet és velük a többi erény formálódik. Így az evangélium a mennyei Atya tökéletességének követésével tökéletesíti a Törvényt, isteni nagylelkűséggel megbocsátva az ellenségeknek és imádkozva az üldözőkért.

2262 Az Úr a Hegyi Beszédben megismétli a parancsolatot: "Ne ölj!" (Mt 5,21), és hozzáteszi a harag, a gyűlölet és a bosszúállás tilalmát. Sőt, Krisztus megkívánja tanítványától, hogy a másik arcát is tartsa oda, és szeresse ellenségeit. Ő maga nem védekezett, és megparancsolta Péternek, hogy tegye vissza hüvelyébe a kardját.

2303 A szándékos gyűlölet ellenkezik a szeretettel. A felebarát gyűlölete bűn, amikor az ember megfontoltan rosszat kíván neki. A felebarát súlyos gyűlölete bűn, amikor megfontoltan súlyos rosszat kíván neki. "Én pedig azt mondom nektek, szeressétek ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért. Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak..."(Mt 5,44--45)

2647 A közbenjárás másokért előterjesztett kérés. Nem ismer határokat, és az ellenségekre is kiterjed.

„Ti legyetek olyan tökéletesek, mint amilyen tökéletes a ti mennyei Atyátok!”

41 Minden teremtmény fölmutat valami istenhasonlóságot, különösen az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember. A teremtmények sokfajta tökéletessége (igazságuk, jóságuk, szépségük) Isten végtelen tökéletességét tükrözi. Ezért tudunk Istenről teremtményei tökéletességei alapján megállapításokat tenni, "mert a teremtmények nagyságából és szépségéből következtetni lehet Teremtőjükre" (Bölcs 13,5).

1827 Valamennyi erény gyakorlását a szeretet élteti és indítja; ő a "tökéletesség köteléke" (Kol 3,14); az erények formája; összekapcsolja és egymás között elrendezi őket; az erények keresztény gyakorlásának forrása és végpontja. A szeretet megerősíti és megtisztítja emberi szeretőképességünket, és fölemeli az isteni szeretet természetfölötti tökéletességére.

1709 Aki hisz Krisztusban, Isten gyermekévé válik. Ez a gyermekké fogadás átalakítja és megadja neki, hogy Krisztus példáját kövesse; képessé teszi arra, hogy helyesen cselekedjék és a jót tegye. A tanítvány Megváltójával egyesülve eléri a szeretet tökéletességét, az életszentséget. A kegyelemben megérett erkölcsi élet örök életbe, a mennyország dicsőségébe torkollik.

2013 "Minden rendű és állapotú Krisztus-hívő meghívást kap a keresztény élet teljességére és a szeretet tökéletességére." Mindannyian meghívást kapnak az életszentségre: "Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes" (Mt 5,48):

"E tökéletesség elnyeréséért a hívők vessék latba a Krisztus ajándékozásának mértéke szerint kapott erőket, hogy az Ő nyomában járva és hozzá hasonlónak válva, mindenben teljesítve az Atya akaratát, szívvel-lélekkel Isten dicsőségére és a

felebarátok szolgálatára szenteljék magukat. Isten népének szentsége így hozza meg bőséges gyümölcseit, amint ezt az Egyház története oly sok szent élete által ragyogóan bizonyítja."

2028 "Minden (...) Krisztus-hívó meghívást kap a keresztény élet teljességére és a szeretet tökéletességére." "Az Apostoltól megtanultuk, hogy az erényben az a tökéletesség vége, hogy nem ismer határokat."

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának szövegeivel

Az e heti *evangéliumi* szakasz továbbra is a hegyi beszédben megörökített tanítások sorát folytatja, ezúttal az ellenségszeretetet állítva a középpontba (Mt 5,38-48). Kiemelkedő az érvelésben az, hogy Jézus az ellenség iránti szeretetteljes, alázatos odafordulást az Atya „magatartásával” indokolja: Jézus tanítványai azért tegyenek jót a velük gonoszul bánókkal, mert az Atya is így tesz, „fölkelti napját” és enyhítő esőt hoz a jókra és bűnösökre egyaránt. Meg is fogalmazza az evangéliumban Jézus „Ti legyetek olyan tökéletesek, mint amilyen tökéletes a ti mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Ehhez kapcsolható az *olvasmány* (Lev 19,1-2-17-18), mely Izrael fiai számára hasonló indoklással fordul: „Legyetek szentek, mert én, az Úr, a ti Istenetek szent vagyok” (Lev 19,2). Ezután az olvasmány folytatásában a gyűlölködés és a bosszúállás elleni buzdításról olvashatunk, mely szintén kapcsolódik az evangélium üzenetéhez.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 102 (103.),1-2.3-4-8 és 10.12-13) az Úr irgalmasságát emeli ki: az Úr „nem bűneink szerint bánik velünk, és nem gonoszságunk szerint fizet vissza nekünk” (Zsolt 102 (103), 10) – ez adja az alapot ahhoz, miért kell nekünk is így bánnunk a többi emberrel, köztük az ellenségeinkkel is. Ehhez hasonlóan a *kezdőének* (Zsolt 12,6) is Isten irgalmasságáról, jóságáról szól.

A *szentlecke* (1Kor 3,16-23) úgy beszél a keresztényekről, mint Isten templomáról, akikben Isten Lelke lakik. Ez szintén úgy kapcsolható az evangéliumhoz, hogy az olyan ember, aki tudatában van ennek, nem bánhat másképp embertársaival, mint ahogyan Jézus tanítja.

Az *egyetemes könyörgésekben* azért imádkozunk, hogy a Jézus által meghirdetett szeretet gátjai eltűnjenek a szívünkől. A pap záró imája szintén az Atyához való hasonlóságot emeli ki: „Add kegyelmedet, hogy az áldozatkész és megbocsátó

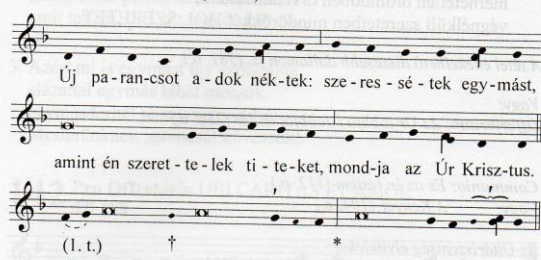
szerepet gyakorlásában minél tökéletesebben hasonlítsunk hozzád”.

Az evangéliumot felvezető *alleluja vers* egy újabb szemponttal gazdagítja a hegyi beszédben elhangzott buzdítást: „Aki megtartja Krisztus igéjét, az valóban szereti az Istent” (1Jn 2,5). Itt már nem csak az Atyához való hasonlóság gondolata szerepel, hanem az Isten iránti szeretet, mint alapvető „motiváció” jelenik meg Krisztus igéinek követésében – ez vonatkozik az ellenségszeretetre is.

2.3.2. Liturgikus énekek

Ez az ének *Graduale Hungaricum* című gyűjteményből származik, amit a Premontrei Rend Gödöllői Kanóniája adott ki 2007-ben.

144 Antifóna MANDATUM NOVUM (Jn 13,33–35)
A búcsúbeszéd bevezető éneke. (ÉE 812)

Új pa-ran-csot a - dok nek-tek: sze-res - sé - tek egy-mást,
amint én szeret - te - lek ti - te-ke-t, mond-ja az Úr Krisz-tus.

(l. t.) † *

V.1) Fiacs/káim! * már csak rövid ideig vagyok /veletek. ÚJ PARANCSTOT ADOK...
V.2) Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim /vagytok, * hogy szeretettel vagytok egymás /íránt. ÚJ PARANCSTOT ADOK...

136

Gitáros énekek:

Te erőt adsz...

<https://www.youtube.com/watch?v=YKX599YflgU>

Pintér Béla: A Szeretet nem fogy el sosem...

<https://www.youtube.com/watch?v=vCz57q7r3Q0>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Tantörténet

Saint - Exupéry vadászpilótaként harcolt a nácik ellen, és bevetés közben vesztette életét. A második világháború előtt a spanyol polgárháborúban is részt vett a köztársaságiak oldalán. Ez az időszak ihlette "A mosoly" című elbeszélését. A történet szerint ellenséges fogságba esett, és a börtönbe zárták.

Őrei rideg tekintetéből és a durva bánásmódból biztosra vette, hogy másnap kivégzik.

„Nem volt kétséges, hogy halálra szánnak. Remegtem az idegességtől. A zsebeimben kutattam, hátha maradt valahol egy cigaretta a motozás után. Találtam is egyet, de reszkető ujjaimmal alig tudtam az ajkamhoz emelni. Ekkor ráeszméltem, hogy gyufám sincs, elvették tőlem.

Cellám rácsán át az őrré néztem. Ügyet sem vetett rám. Végére is ki törődik egy senkivel, egy hullajelölttel?

Spanyolul kiszóltam neki: - Nem tudna tüzet adni, kérem? Felém pillantott, vállat vont, és odajött, hogy meggyújtsa a cigarettámat. Eközben a tekintetünk óhatatlanul találkozott. Ebben a pillanatban elmosolyodtam. Nem tudom miért tettem. Talán az idegességem miatt, talán azért, mert amikor testközelbe kerülünk valakivel, nehéz megállni a mosolygást. Akárhogy is, mosolyogtam.

Ebben a másodpercben mintha egy szikra húzott volna ívet a két szív, a két emberi lélek között. Nyilván önkéntelenül az őr is viszonzta mosolyomat a rácson túlról.

Már felparázslott a cigarettám, de ő ott maradt a közelemben, egyenesen a szemembe nézett, és egyre mosolygott.

Én is tovább mosolyogtam, most már abban a tudatban, hogy nem egyszerűen egy börtönőrt, hanem egy embert látok magam előtt. A tekintete mintha új távlatokat nyert volna.

- Van gyermeke? - kérdezte.

- Igen, nézze! - vettem elő a tárcámat, és idegesen kotorásztam benne a családi fotók után. Ő is előhúzta gyerekei képét, és arról beszélt, milyen jövőt tervez nekik. A szemem megtelt könnyel. Elmondtam neki mennyire félek, hogy nem láthatom többé viszont a családomat, nem láthatom felnőni a gyermekeimet. Az ő szemébe is könnyek szöktek.

Hirtelen egy szó nélkül kinyitotta a zárka ajtaját, és némán kiengedett. Nesztelenül kivezetett az épületből, és a kertek alatt kikísért a városból. A település szélén elengedett, s továbbra is szótlánul, sarkon fordult és otthagytott.

Egy mosoly mentette meg az életemet.”

Forrás: <https://www.szekesegyhazi-plebania.hu/l/a-mosoly/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

József Attila

TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT

Tudod, hogy nincs bocsánat,

hiába hát a bánat.

Légy, ami lennél: férfi.

A fű kinő utánad.

A bűn az nem lesz könnyebb,

hiába hull a könnyed.

Hogy bizonyság vagy erre,
legalább azt köszönjed.

Ne vádolj, ne fogadkozz,
ne légy komisz magadhoz,
ne hódolj és ne hódíts,
ne csatlakozz a hadhoz.

Maradj fölöslegesnek,
a titkokat ne lesd meg.
S ezt az emberiséget,
hisz ember vagy, ne vesd meg.

Emlékezz, hogy hörögtél
s hiába könyörögtél.
Hamis tanúvá lettél
saját igaz pörödnél.

Atyát hívtál elesten,
embert, ha nincsen isten.
S romlott kölkökre leltél
pszichoanalízisben.

Hittél a könnyű szóknak,
fizetett pártfogóknak
s lásd, soha, soha senki
nem mondta, hogy te jó vagy.

Megcsaltak, úgy szerettek,
csaltál s így nem szerethetsz.
Most hát a töltött fegyvert
szorítsd üres szívedhez.

Vagy vess el minden elvet
s még remélj hű szerelmet,
hisz mint a kutya hinnél
abban, ki bízna benned.

1937. jún.

<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/jozsef-attila-1EE20/versek-1EE25/1937-1FC5C/tudod-hogy-nincs-bocsanat-1FD40/>

Hecz János Sándor

Ne tartsd oda...

Engem volt, hogy befogadtak. Tartom szerencsémnek.
Hogy aljas mód csaljam őket? Nem vitt rá a lélek!
Érthetően azt írom csak, mit diktál a szívem,
bár` ezerszer azt harsogták: Többé sose merjem!

Csípi sokaknak a szemét, mit papírra írtam,
olyanok is voltak sajnos, kikkel mégsem bírtam.
Sokan ástak csapdát nékem, várták, beleesek.
(Elfeledték, hol rejtették el a sötét vermet.)

Vissza ezzel mégsem éltem! Rosszat nem akartam.
Azoknak, kik beleestek? Kezemet nyújtottam.
Mikor nagyon mélyre hulltak, egy kötelet fontam
szeretetből önzetlenül, majd fentről leadtam.

Ki is tudtak mászni onnan. (Tán` Istennek hála?)
Előfordult, annak bizony túl nagy volt az ára!
Átkozottul gyarló, sajnos, tudjuk, minden ember.
Rimáncodik segítségért, s ki segít? Már nem kell!

Kit kihúztál önzetlenül? Letaszít a szennybe,
majd befedi a kelepécét kajánul röhögve.
A világnak híreszteli: Te ástad a vermet!
Rajtad múlik végrehajtja-e az aljas tervet!?

Gonoszság csak gonoszságból nyerheti erejét.
Boldogságtól, szeretettől elveszíti terét!

Őszinte arcot ha meglát? Visszahátrál menten.
Nem tud élni úgy, hogy vizályt többé ne teremtsen.

Ezért, kérlek, ne tégy rosszat, hogyha bántanának.
Dühöd soha ne használják ellened létrának!
Ne adj Isten, mikor egyszer dühből arcul csapnak,
sosem annak stílusában passzold vissza annak!

Azt nem mondom, tartsd majd oda a másik orcádat.
Erőszak az erőszaknak soha nem vet gátat!
Úgy üss vissza ésszel, hogy az sokkal jobban fájjon!
Benne marad a fejében: Téged sose bántson.

Jól tudom, ezt nagyon nehéz most még megfogadni.
Hiszen ha kell, én is tudok nagyot odacsapni!
Ifjúságom tovarebbent, elmém tollal érvel,
higgyétek el, sokszor a szó felér száz veréssel!

<https://www.poet.hu/vers/273817>

Ady Endre **Jobb nem vagyok...**

Jobb nem vagyok, mint annyi sok más,
Egy beteg kornak dalosa.
Vergődöm az ellentétek közt,
De irányt nem lelek soha.
Magas, dicső eszmék hevítnek,
De elkap a tömegnek árja:
Bennem van a kornak erénye
S bennem van minden léhasága...

De néha, lázas éjszakákon
Lehull előttem a lepel,
Eszembe jut, hány édes álmot,
Hány ideált temettem el;

Reám szakad lelket zaklatva
Egy eltévesztett élet vádja -
...S egy-egy megtisztult dalba ömlik
Lelkem felújult ifjúsága...

[https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/ady-
endre-13441/versek-14C48/jobb-nem-vagyok-14DAB/](https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Verstar-verstar-otven-kolto-osszes-verse-2/ady-
endre-13441/versek-14C48/jobb-nem-vagyok-14DAB/)

József Attila: TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT | Verstar - ötven költő összes verse | Kézikönyvtár
arcanum.hu

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó játék

Labirintus

Válasszunk ki egy önként jelentkezőt, és egy kendővel a kezében küldjük ki a teremből. Rendezzük át a termet. A székek és padok segítségével készítsünk labirintust. Osszuk két részre a csoportot. Egyik oldal a bekötött szeműnek segítő angyal oldal; másik csoport a félretájékoztató ördög oldal. A bekötött szemű résztvevőnek az a dolga, hogy megkülönböztesse a segítő szándékot az ártó szándéktól. Vigyázzunk a testi épségére, ne engedjük, hogy megüsse magát. A célban találjon egy keresztet.

Ha célba ért, rendezzük vissza a termet, és beszélgessünk a résztvevőkkel.

- Kinek, milyen érzés volt az adott szerepben lenni?
- Tanított-e valamit ez a játék?
- Könnyű-e a jó hangra figyelni?
- Haragudtunk-e a másik félre, aki egészen más céllal kiabálja az iránymutatást?
- Az életünkben milyen alkalmakat tudunk felidézni, amikor nagyon nehéz volt Jézus tanítása szerint a nehezebb, de jó utat választani?

Filmnézés: Legyetek jók, ha tudtok

<https://gloria.tv/video/22jaJCKfgcdP6E93fYeMpMm82>

Beszélgetek a filmről.

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

- A szeretet teszi az ember személyiségét teljessé, éretté. Melyek azok a területek, ahol növekednem és fejlődnöm kell e teljesség felé?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, segíts, hogy törvényedet mindenkor szem előtt tartsuk, akarodat pedig szóval és tettel meg is valósítsuk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Szerzetes közösségek imája

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy gyermekeid lehetünk. Köszönjük, hogy fiad, Jézus által olyan tökéletességre hívsz, amire mi legmerészebb vágyainkban sem gondolhatnánk.

Jézus, köszönjük a megváltás kimondhatatlanul nagy ajándékát, amivel felszabadítasz minket az eredeti bűn hatásai alól.

Szentlélek Isten kérünk, segíts, hogy élni tudjunk ezzel a szabadsággal, és átélhessük annak örömét, hogy nem vagyunk már kiszolgáltatva saját ösztönös reakcióinknak, hanem önmagunkat felülmúlva, nagylelkűen gyakorolhatjuk a szeretetet olyan helyzetekben is, ahol sebzett emberi természetünk másként reagálna. Add kérünk, hogy az ellenségszeretetre úgy tekintsünk, mint kereszténységünk összetéveszthetetlen ismertető jelére és a Hozzád való tartozás legbiztosabb garanciájára. Ámen

Assisi Szent Ferenc Betegápoló Nővérei

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

Genezáret-tó, Kafarnaum Fotót készítette: Csonka Laura

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- A szeretet kitartó és bátor gesztusai által a mennyei Atyához válhatok egyre jobban hasonlóvá.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Higgyem szilárdan, hogy a jó legyőzte a rosszat: Jézus Krisztus végérvényesen győzött a Gonosz hatalma fölött. A rosszal szemben minden megnyilvánulásomban éljek és cselekedjek ennek a reménynek a fényében!